Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet

ESETMEGBESZÉLÉS
ÉRTELMI FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ SZEMÉLYEKKEL FOGLALKOZÓ SZAKEMBEREK RÉSZÉRE

EFOP-3.8.2-16-2016-00001 és
VEKOP-7.5.1-16-2016-00001
kiemelt projektek
Cím: 1071 Budapest, Peterdy u. 15.
E-mail: efop382@nszi.hu
E-mail: vekop751@nszi.hu

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Szociális Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A TOVÁBBKÉPZÉS CÉLJA

Célok

- Az értelmi fogyatékossággal (intellektuális képességzavarral) foglalkozó szakemberek elsősorban szakmai munkával összefüggő nehéz helyzeteinek feldolgozása, megoldási stratégiák felállítása
- egymástól való tanulás biztosítása
- nehéz helyzetek, szakmai dilemmák csoportban történő megvitatása
- soft készségek fejlesztése
- önismeret fejlesztése
- kommunikációs és szakmai helyzetgyakorlatok biztosítása

BEMUTATKOZÁS, A TOVÁBBKÉPZÉS INDÍTÁSA

Bemutatkozás, tapasztalatok, motiváció, elvárások

- név
- foglalkozási terület
- klienskör
- feladatok
- gyakorlati tapasztalatok
- előzetes ismeretek
- a témához kapcsolódó nézetek
- a továbbképzéssel kapcsolatos motiváció
- a továbbképzéssel kapcsolatos elvárások

CSOPORTSZABÁLYOK

- Titoktartás
- Kommunikáció: egyes szám első személy, tisztelet
- Részvétel: aktivitás, önkéntesség
- Időkeretek: a nap kezdése, zárása, szünetek
- Technikai kérdések: mobiltelefon-használat, stb.

A TOVÁBBKÉPZÉS TELJESÍTÉSÉNEK FELTÉTELEI

- **Hiányzásra vonatkozó előírások**
  a továbbképzés teljes időtartama alatt legfeljebb 20% lehet a hiányzás mértéke

- **A továbbképzés teljesítésének feltételei**
  aktív részvétel a foglalkozások során, a hiányzás mértékének betartása

A TOVÁBBKÉPZÉS ÜTEMEZÉSE

- A továbbképzés teljes óraszáma: 25 tanóra
- A képzés 3 teljes nap kerül megvalósításra részvételi, kontaktórás formában.
- Az első két alkalom 9-18 óráig, míg a záró alkalom 9-19.00-ig kerül megvalósításra.

AZ ÉRTELMI FOGYATÉKOSSÁG I.

- Az értelmi fogyatékosság az értelmi képesség általános elmaradását (IQ 70 alatti) és az adaptív viselkedés zavarát jelenti,
- az egyén életkorban, nemben, és szociokulturális környezetben illeszkedő kortársaihoz viszonyítva.
- Mindez megmutatkozik **a fogalmi** (beszéd, olvasás, írás, pénz elemi használata, vásárlás, önszabályozás, szabályok betartása),
- **a szociális** (kapcsolatok, szabályok követése, másik ember elfogadása, a cselekvések és ezekért érzett felelősség) és a
- **praktikus** (napi élettevékenységek, önellátás) készségekben is (AAIDD, 2002).

AZ ÉRTELMI FOGYATÉKOSSÁG I.

- Fontos kritériumfeltétel, hogy 18. életév előtt keletkezik.
- A támogatás és segítségnyújtás mértéke a fő szempont a súlyossági kategóriáknál.
- Az intellektuális képességzavar (IKZ) – a nemzetközi terminológiai változásokhoz csatlakozva – új megnevezésként jelent meg az értelmi fogyatékosság és a mentális retardáció fogalma helyett.
- Pedagógiai értelemben értelmi akadályozottságról beszélünk (középsúlyos, súlyos, súlyos-halmozott fogyatékosság) valamint tanulási akadályozottság (tanulási zavarok és enyhe IKZ).

AZ ÉRTELMI FOGYATÉKOSSÁG I.

- NEM azonos a környezeti ártalmakból adódó (pl. baleset, mérgezés, stb.) másodlagos értelmi elmaradottsággal,
- sem a demenciával,
- sem az elmebetegségek különböző fajtáival.
- Viszont nem mindegy, hogy ezt az állapotot hogyan közelítjük meg, mihez viszonyítjuk: az értelmi fogyatékosság mértéke a szemlélettől függően is változtatható.

ÉRTELMI FOGYATÉKOSSÁG - INTELLEKTUÁLIS KÉPESSÉGZAVAR I.

- Lányiné Engelmayer Ágnes (2017)
- „Az intellektuális képességzavar az értelmi fogyatékosság fogalmát felváltó, új megjelölés
- Azokra a személyekre alkalmazható, akik az intellektuális-kognitív működések, valamint a kortárs csoportokhoz viszonyított adaptív magatartás jelentős akadályozottságával jellemezhetőek.
- E képességzavar különböző súlyosságú megnyilvánulása **nem befolyásolja** a közös emberi szükségletek birtoklását,
- **és nem** kérdőjelezi meg az érintettek személystátuszát.
- Az intellektuális képességzavarral élő emberek az emberi létezés egy lehetséges változatát képviselik.

ÉRTELMI FOGYATÉKOSSÁG - INTELLEKTUÁLIS KÉPESSÉGZAVAR I.

- Fejlődésre, tanulásra, társadalmi integrációra képesek, de ehhez megfelelő társadalmi segítséget igényelnek az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

- Az állapot hátterében lévő okok felderítése segíti a speciális szükségleteik megteremtését a gyógypedagógiai oktatás, fejlesztés, pedagógiai kísérés, a pszichológiai segítő beavatkozások és a különböző terápiás eljárások során

- **Állapotuk megismerése nem csupán akadályozottságaik számbavétele, hanem erősségeik felderítését is jelenti az egyén és környezete kapcsolatának, és körülményeinek figyelembe vételével.”**

AZ ELLÁTÁST IGÉNYBE VEVŐKKEL TÖRTÉNŐ MUNKA KIHÍVÁSAI

- Anamnézis, Biológiai háttér megismerése(kórformák, szindrómák jelenléte, életkori sajátosságok)
- Pszicho-szociális nehézségek: kapcsolatteremtés, kommunikáció, magatartás és viselkedészavar?
- A támogatási szükséglet mértéke
- Intézményi háttér, hospitalizáció
- Gyakori ismétlés és monotonitás
- A felelősség
- A „vírus helyzet”

HOGYAN BÁNJUNK A RÁNK BÍZOTTAKKAL?

- Ahogy szeretnénk, hogy velünk bánjanak ☺
- Kölcsönös tisztelet (beszédstílus és viselkedés szintjén)
- „A teljes élet” támogatása
- Életkornak megfelelő bánásmód
- Felhatalmazás az önálló cselekvésre
- Minden ember egyedi és megismételhetetlen, a rá jellemző egyedi viselkedésmintákkal, és szokásokkal
- Pl. étkezési preferenciák, alvási ciklusok, aktivitási szint
- Az intellektuális képességzavarral élő személy támogatása a kockázattal járó helyzetek sérülésmentes megtapasztalásához
- Érdekképviselet támogatása
- Önrendelkezés elve
- Kis lépések elve
- Igazságosság és méltányosság elve alapján történő gondoskodás
- Felelősséggel tartozunk értük

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ SZEMÉLYEK ALAPVETŐ KÉSZSÉGEI, KOMPETENCIÁI

az ellátást igénybe vevőre irányuló minőségi figyelem	**türelem (idő és lehetőség biztosítása az intellektuális képességzavarral élő személynek az egyéni cselekvésre)**
elkötelezettség – segíteni akarás (Segítőkészség)	Helyzetfelismerés: felismerni a lehetséges cselekvési irányokat és az erkölcsi, etikai normák betartásával választani
empátia – a másik helyzetébe való beleélés	Erőforrások felismerése és felhasználása: (információ, szakismeret, jogi iránymutatás) megtalálni és felhasználni az ellátást igénybe vevő személy segítéséhez
	Az ellátást igénybe vevő egyéni képességeihez igazított kérések megfogalmazása
kitartás	metakommunikációs jelek (testbeszéd és hangok) értelmezésének képessége

MIT ÉLÜNK MEG MINDANNYIAK, AKIK EZEN A TERÜLETEN DOLGOZUNK?

- Társadalmilag hasznos dolgot viszünk véghez
- Különlegességet
- Nagyon fontosak vagyunk
- Tényleges „hihetetlen” sikereket
- Hálát
- Szeretetet
- Játékot és önfeledtséget

- Kiszolgáltatottságot
- „Meg nem értettséget”
- Sikertelenséget
- Munkánk elismerésének a hiányát
- Fokozott felelősséget

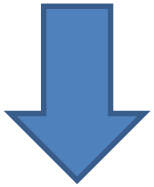

Ez MINDEN munkaterületen előfordul! Lásd.kiégés

SZUPERVÍZIÓ,
ESETMEGBESZÉLÉS

MIÉRT AZ ESETMEGBESZÉLÉS?

- speciális csoport – speciális nehézségek
- közös értelmezési keret – mindenki találkozott már értelmi fogyatékossággal, de eltérőek a tapasztalatok
- a problémák, hétköznapi nehézségek megosztása révén közösen viseljük a terheket = így kicsit könnyebb
- eszközt ad a nehézségek megoldásához
- szabadulunk a nyomás alól, és erőt nyerhetünk, feltöltődhetünk ismét
- hatékonyabban fogunk tudni segíteni a ránk bízottaknak
- elkerüljük a kiégést az átmunkált érzelmeink révén
- növekszik a sikerélményünk

„*Segíteni csak az tud, akinek segítettek*”
Bakó Tihamér

FELHASZNÁLT ÉS AJÁNLOTT IRODALOM

Bakó,T. (2005). Töréspontok mentén. Psycho Art kiadó, Budapest.

Bagdy, E. & Wiesner, E. (2005). Szupervízió. Kinizsi Nyomda Kft, Budapest.

Radványi, K. (2020). Hogy értsük egymást. ELTE-BGGYK. Budapest

Lányiné, E.Á. (2017). Intellektuális képességzavar és pszichés fejlődés. Medicina kiadó, Budapest.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

